

צאן של שותפין מראשית הגז, מכל מקום בדינים אחרים סבר 59 ששותפין חייבים אף שהחוב בהם נאמר בלשון יחיד, כיון שנאמר 60 בפסק ריבוי לשותפים. עתה הגמרא מביאה שרב ביבי בר אבי חולק 61 על ריבא וטובר שרבי אילעאי לא מחיב להנحوו לתני כללי – אין את אלו הכללים 62 אמר רב ביבי בר אבי, **לְתַנּוּ הַלְּתָנִי בְּלָלִי** – אין את אלו הכללים 63 שאמר ריבא שרבי אילעאי מודה בכל הדינים הללו. **תניתא, בהמתה** 64 **השותפין תנייתם תנייתם** בכבורה ורבוי אילעאי פוטר. מבורתה הגמרא: 65 **מאי טעם דרבנן דרבנן אילעאי שפוטר, משבה הגמרא: מושום דכתיב –** 66 לענין בכור (דברים ט ט), **ב'ךיך וצאנך** בלשון יחויד למעט בהמתה 67 שותפות חיים במעשר. שואלת הגמרא: **והא כתיב לענין הבאת קרבנות לבית** 68 **השותפין. שואלה הגמרא: והא כתיב לענין הבאת קרבנות לבית** 69 **המקדש, ז'カルת בקרבם וצאנכם** (שם ט ט), בלשון רבים ומשמעו 70 שבכור נהג אף בהמתה שותפין. משבה הגמרא: כוונות הפסוק איינו 71 שותפות אלא **דכולחו ישראל** – על כל הבכורות של כל ישראל 72 שיש להעלותן לבית המקדש. על כל פנים מבואר בברירתא שרבי 73 אילעאי פוטר בהמתה שותפותם מוכבודה, וזה לא כרבא שאמר שרבי 74 אילעאי מודה בהה שותפות חיים. 75 **הgemara מביאה דעה נוספת ונספת החולקת על רבנן אמר רבנן מפואר, לתרנחו לתני בבלוי אמר רבא שרבי אילעאי מודה בכל** 76 **הדרינן שהוויאו שותפות חיים. תניתא, בהמתה השותפין** 77 **שנשחה תנייתם במתנות, כך היא דעת תנא קמא ורבוי אילעאי** 78 **פוטר.** 79 מבואר אם כן בברירתא שרבי אילעאי פוטר בהמתה שותפות ממתנות 80 ונזה לא כרבא שאמר שותפה בהה שחייב. 81 מבורתה הגמרא: **מאי טעם דרבנן אילעאי דיליף גיראה שהגמרא: דיליף** 82 **גיראה שוה 'נתינה' 'נתינה' מראשית הצעו שבשניהם נאמר בפסק** 83 **לשון נתינה, ויש לרשות מה להלן בראשית הגז דין דשותפות לא –** 84 **שבהמתה השותפין פוטה ולרבוי אילעאי שהרי כתוב צאן בבלשון** 85 **יהדר, אף כאן במתנות דשותפות לא –** **שבהמתה השותפות פוטה.** 86 מבואר אם כן בברירתא שרבי אילעאי פוטר בהמתה שותפות ממתנות 87 ומישיך רבינו חנינא בקשישתו על רבא: **אי סלקא דעתך** לומר 88 **שבתרומה כי אילעאי מיחיב שותפות, אם כן נילך חיווב שבותרומה** 89 **במתנות בגירה שוה 'נתינה' מתרומה, שכמו שבותרומה** 90 **שותפות חיים כך יהיו שותפים גם במתנות. אלא מודה שרבי אילעאי** 91 **פוטר שותפין ממתנות, שמע מינעה שבתרומה נמי פוטר שותפות,** 92 **ודלא כרבא שאמר שרך בראשית הגז דין נושא, מה** 93 **הגמרא שואלת על רבוי אילעאי שפרט שותפות עובד כוברים** 94 **בראשית הגז, לפי הביאור הראשון בדבוריו (עליל קלה) שלמדו זאת –** 95 **מדג'ן' האמור בתחלת הפסוק לגבי הרומה. שואלה הגמרא: א"י –** 96 **האמם נאמר לשיטותו יש למלוד מתרומה לראשית הגז דין נושא, מה** 97 **חייב הרומה בא"ר אין –** **בארכ' ישראל בלבד הואה נוהג אבל בחוצה** 98 **לא"ר לא, אף לענין דין (מתנות) [אשית הצעו] נאמר כן, שבארכ'** 99 **אי אבל בחוצה לא"ר לא, וזה לא במשניות שלמדה בראשית הגז** 100 **נדוג בארץ בחוץ לא"ר אין –** **אכן ודאי לפ' רבוי אילעאי רק בארץ ישראל נוהג** 101 **מנתקביל, אין –** **אך בצעיתה ולא בגד של שותפות, רק בגדר שלך** 102 **ראשית הגז. מוכיחה הגמרא ב證明ות: והתנייא (ובנחותו), רבוי אילעאי** 103 **אומר, מותנות אי נוהגן בחן אלא בא"ר, ובן קיה רבוי אילעאי** 104 **אומר שחייב ראשית הצעו אי נוהג אלא בא"ר.** 105 מבורתה הגמרא: **מאי טעם דרבנן אילעאי שפוטר ראשית הגז** 106 **בחוצה לא"ר. מבוארת הגמרא: אמר רבנן, יילך גיראה שוה 'נתינה'** 107 **'נתינה' מתרומה, מה תרומה בא"ר אין –** **היא אכן נוהגת אבל בחוצה לא"ר לא –** 108 **בחוצה לא"ר לא, אף ראשית הצעו בא"ר אין אבל בחוצה לא"ר לא.** 109 הגמרא מוסיפה לשאול על דברי רבוי אילעאי שלמדין ראשית הגז 110 מבורתה: **אמר ליה אבי לרבעאי –** **האם נאמר שרבי אילעאי יש** 111 **למלך מהיקש של תרומה לראית הגז דין נושא, מה קרומה** 112 **טובלת –** **שכל עוד שלא הפרישו תרומה אסור לאכול את הטבל,** 113 **אף ראשית הצעו טובלת וככל עוד שלא הפרישו ממנו ארת ראשית הגז** 114 **יהיא אסור לריחסות ממנה. אמר ליה רבא לא"ר, אין לומר ראשית הגז** 115 **טובלת מדרשות שכין שם של כולם ואינם שייכים לשום** 116 **הتابאו עד עתה דברי רבא לעיל (קלה), שאף שרבי אילעאי פטור**

יהיה רך חלק מהഫירות ושאר טבל שיהא נתכן בהפרשה זו, אם כן נלמד מזה אף לענין **ראשית** הינו שוצרק להשair מעט כדי **ששיירה** יהיו ניכרים. משבה הגמורה: אין אבן לרבי אילעאי אף הוא הרין בראשית הגנו.

הגמרה מוכיחה מסתירה בבריותות שלרבי אילעאי גם בראשית הגנו ציריך שייחו שיריה ניכרים: [חתנן אלה פא"ט], האומר **כל גרעין יהא תוהה כללה**, לא אמר בלאום – אין דבריו מועילים לפי שבשניהם ערךSSI הרישה היו ניכרים. מודיקת הגמורה: שמשמע שرك לענין תרומה וחלה הדין כה **הא** האמור **כל גזוי יהו ראשית הגנו**, **ברינו כיימין**. ותנייא אידך סוג לענין ראשית הגנו אם אמר **תתאה כל גיטות** ראשית הגנו לא אמר בלום. אלא לאו **שמען מינה שהא** – שבריתאתוoso ושלמדה שגם בראשית הגנו ציריך שייחו שיריה ניכרים, היא **רבבי אלעאי**, והוא – והמשנה שמשמע ממנה שראשית הגנו אין דין זה היא [ברגן].

מסיקה הגמורה: אכן **שמען מינה**.

הגמרה מביאה מה המנהג להלכה במחלוקת לעיל (ע"א) אם ראשית הגנו נהוג בחוץ לארץ ובעווד ענינים: אמר רב **נחמן בר יצחק**, **האריקא נוהג עלמא להקל בהני תלת סבי** – כמו אותן שלושת הרכמים המובאים להלן. **רבבי אלעאי** בענין **ראשית הגנו** שלא נהוג בחוץ לארץ, ר'תנייא, **רבבי אלעאי** אומר **שראשית הגנו אין נהוג** אלא **בארץ**. **רבבי יהודה** בין **בתירה בענין אמרית** **רבבי תורה** כשבתוavel עקל, ר'תנייא, **רבבי יהודה בין בתירה אריה אמרת שאין דברי תורה מקבלין טומאה** ובועל קי' לא צרך טבילה לפני הלימוד. **רבבי יאשיה** בענין **עד שירע** של כלאים עד **לוולם אין** **חייב** על הלאו של כלאים **עד שירע** שלשה מינים אלו יחו **חייב** ו**שעורקה** ו**וחראן** ו**גרען** של ענבים), ועד שירעם בבת אחת ממש בגון **כפפות** יד – שורע שלושת זיה.

שנינו במסנה: **חותר בזרע** ובחליים ובקיבוה מראשית הגנו [יב"ו] – המשנה מנתחה מכמה דינין שביהם חמור יותר דין נתינת זרע ולחליים וקיבוה מראשית הגנו. והגמרה שואלה שמננה גם דין שבבו רашית הגנו חמור יותר: ולי'תני **חווטר שירק בראשית הגנו**, **שנוגן גם בבחמות** **שחמתה** **ליתנות** **לכון**, **ווער** **לפיהן**, **ווערפה** **שהמעצה** **לייתנס** **לכון** עצמו שנאמר וביריך י"ח **וונטן לפיהן**, **ווערפה** אסורה באכילה ויכול רך ליתנה לבלו.

משיבה הגמורה: אמר רב **רבי נחמן**, הא – משנתינו מגן, **רבבי שמעון** היה. ר'תנייא **רבבי שמעון** פוטר את הטרפות **מראשית הגנו**, ולך משנתינו לא כתבה שש חמורה ברашית הגנו שנוגה בטרופות.

מבירתה הגמורה: **מאי טעמא דרבבי שמעון**, משיבה הגמורה: **יליף** גוירה שה' **ערתינה** **'ערתינה'** מפתונות, שום לענין מותנות וגם לענין ראשית הגנו נאמר בפסקו לשון נתינה ויש למorder מה **טפנות** בהמה מרעה לא נהוג, אף **ראשית הגנו גומי** גומי בכמה טרפה הוא לא נהוג. הגמורה שואלה שלפי טעם הלא יתכן שמשנתינו היא בא בשיטת רבינו שמעון. שואלה הגמורה: **אי ליליף** גוירה שה' **ערתינה** **'ערתינה'** מפתונות, אם כן **יליף** גם גוירה שה' **ערתינה** **'ערתינה'** מטרופה לא נהוג, אף **ראשית הגנו גומי** גומי בכמה טרפה הוא לא נהוג. הגמורה שואלה שלפי טעם הלא יתכן שמשנתינו היא בא בשיטת רבינו שמעון. שואלה הגמורה: אף **ראשית הגנו גומי** – גם נאמר כן **שכארין אין** – הוא אכן נהוג, אבל בחוץ לא רצין לא. **אלטמא תנען שראשית הגנו נהוג באין רצין** בחוץ לא רצין לא. הגלויה שפה ברורה – עוז והדר – מושם בראין ובחוצה באין רצין.

הגמורה לומדת טעם אחר רבבי שמעון ובכך תבואר משנתינו: אלא באמת רבבי שמעון לא סבר את הגוירה שה' **ערתינה** /**נתינה**/, ולא מהמתן פטור טריפות מראשית הגנו, והיינו **טעמא דרבבי שמעון** וכן של התנא במשנתינו **דילוף צאן צאן** מטעשר – שלמד גוירה שהוא ממעשר, מגלן שאנו נהוג בטריפה. מבררת הגמורה: מושם דכתיב שם, 'ב'תורת' במל' שפה ברורה אין עוד שואלה הגמורה: **אי** – האם נאמר שלרבי אילעאי יש ללמידה מרורה להראשית הגנו דין נוסף, מה בפרקמה הדין שטפוני על **שאיינו** מינו נאמר כן שטפוני על **שאיינו** מינו בגין גזן של בהמות שחורות על גזן של בהמות לבנותה לבנותה לא יפריש. מבררת הגמורה: **ונגי תרופה מגלן** שאין מפרישים משוחרר על לנו אף שניים מאותו המין, משבה הגמורה: **דתנייא**, **חו לו שנ מיuni האנים**, **שחוירות ולבנות**, ובן אם היו לו **שני מני חמי**, אין תזרומים ואין מעתרים מזה על זה מושום שחורות ולבנות נחשות לשני מינים, רק היא דעתת תנא קמא. **רבבי יצחק אוצער משום רבבי אלעאי** [אלעאי] שיש מחלוקת בדבר, **בית שמא אוצער מעתרים שאין תזרומיין** מזה על זה מושום שנחשות לשני מינים ובית הילל אל אוצער מעתרים שאין מושום על זה, ואם כן לרבי אילעאי אף בראשית הגנו נאמר כן שתזרומיין מזה על זה וזה שאין נחשות לשני מינים. על כל פנים מובואר שלתנא קמא, לפי כלום שחורות ולבנות הם שני מינים ואין מפרישים תרומה מזה על זה, ואם כן לרבי אילעאי אף בראשית הגנו נאמר כן שתזרומיין על **שאיינו** מינו – בגין של בהמות שחורות על גזן של בהמות לבנותה לא מפרישים. משיבה הגמורה: אין – אכן לרבי אילעאי אין להפריש משחויפות על לבנותה.

הגמרה מנסה להוכיח משנתינו לרבי אילעאי וחתנן, שם בעל העצאן מכר את כל גזן לצאנו כשזו עדין מחובר להבמה, על הולוקה להפריש את ראשית הגנו שבידי הולוקה, אבל אם **חו לו** ולמכורו אזן מחלקו גם עברו הגנו שבדי הולוקה, אבל אם **חו לו** ולמכורו אזן משני מינים, מין אחד **שחויפות** – אינם שחורות ואין לבנות אחד לבנות, ומוכר לו ולולוקה רך את הגנו של **שחויפות אבל לא את של הלבנות**, הדין הוא **שזה והולוקה נוון לא עצמוני** – מפריש משלו על חלקה והולוקה זזה (הולוקה) נוון לא עצמוני – מפריש משלו על חלקה והטעם שיבין שהמוכר לא עיר לעצמו ממה שמכרה, נחשב שהולוקה קנה גם את חלק הכהן ולכך עליו ליתן לו מהלוקן כמובואר להלן (קהל). ומוכחים שנחשבים לשני מינים שאם לא כן היה נחשב נשתייר אצל המוכר מאותו המין ועליו להפריש משלו על של הולוקה.

הגמרה דוחה את הרidea: **אללא מא מעטה** שטעם המשנה הוא מפני שאלין מפרישים ראשית הגנו מן עליון מיניו מינו, הסייעת דקטני שאמ מכרך את הוכרים אבל לא את הנקבות, זה נוון לעצמו וזה נוון לעצמו – הולוקה והמוכר מפרישים בנפרד כל אחד על חלקה, כי נמי נאמר שהתעם הוא משום דתנייא מני ניבחו – שוכר ונקבה נחשבים שני מינים, הרי בודאי שאין לומר לך שהלא זכר ונקבה נחשבים לאוthon המין. **אללא** בודאי אפשר להפריש מוכרים על נקבות ולהיפוך לפי שהם מין אחד, וכוכנות המשנה בדין זה הוא עצה מזבח **כא משמען** – דין, דיליטיב לה' מהא דרביך ומפהאי דראשין – שייתן לבון מנו הנקבות שהוא רך ומשבח רך עברו גיוןון, ובעבור גז חוביים שהוא קשה יitin מגוית החוביים, והיינו שיקנה מהולוקה מעת מזח חוביים דראשין – שייתן לבון מנו הנקבות שהוא רך ומשבח רך עברו גיוןון, ובעבור גז חוביים שהוא קשה יitin מגוית החוביים, ומהו יפריש עבורים, שלא ליטר להפריש מזח חוביים דראשין – ומהו שהמשנה מדינה זכרים ונקבות לשחויפות ולבנותה שכונהה מזכה **שכחא נמי לענין** שחויפות ולבנותה שכונהה המשנה רק עצה מזבח **כא משמען** – דין, דיליטיב לה' מתרנייה – שייתן לבון משתה הגוירות ולא לך מהגיה להלבנה על הכל לפי שהיא משותה יותר. אבל מון הדין גם בס השחויפות ולבנותו יכול להפריש מהה על זה. ומוכחים אם כן מהמשנה שאפשר להפריש ראשית הגנו ממין על שאינו מינו, ולא לרבי אילעאי שלמד מהרומה שאפשר להפריש מהה על לבנותה לא משותה יותר. אמרת הגמורה: **הא** כבר אוקמן לא מתרניין שהיה דלא לרבי אלעאי לענין שחויפות ולבנותו של עבד כובדים שהמשנה למדדה שפטור ורבוי אילעאי אמר שוחיב. עוד שואלה הגמורה: **אי** – האם נאמר שלרבי אילעאי יש ללמידה מרורה להראשית הגנו דין נוסף, מה בפרקמה הדין שטפוני על **ששייריה** היה ניברין, כלומר שאף שמהותה אין הפסוק, והיינו **ששייריה** היה ניברין, כלומר שמשמעותה מילא מקום מהלשן ר'ראשית' משמעו שמה שמספריש שיעור להרונה, מכל מקום מהלשן ר'ראשית' משמעו שמה שמספריש

המשך ביאור למסכת חולין ליום רביעי עמ' ב

בפדיון הבן. ו. **פְּשָׁוֹת** – שניים אינם נהגים אלא בבהמה פשוטה
שאינה בכור שהרי הוא קדוש מرحם ואיןנו ממנונו. ז. **לִפְנֵי הַקָּבָרָה** –
הם לא נהגו לפני מתן תורה, אבל הבכורות התקדשו כבר כשהבני
ישראל היו במצרים קודם מתן תורה.

שואלה הגמורה: **אֲדֻרֶּבֶת**, מכבור **תָּוָה לֵיהּ לְמִלְּפָ** ולחייב ראשית
הגו בטריפה **שְׁבֵן** הם שויים ביוור דיניהם: א. **וְתָוָם** – ראשית הגז ובכור
נהגים אף בבהמה שמורה אמנה בלבד ומעשר אינו נהוג בה. ב.
שְׁלַקְחוּ – שניים נהגים בבהמה שקנאה, אבל מעשר פטור בלבד.
ג. **בְּשִׁוּטָפוֹת** – שניים נהגים אף בבהמות השותפות, מה שאין כן
מעשר שלא נהוג בוזה. ד. **גַּתְנָנוּ** – הם נהגים גם בבהמה שניתנה
במתנה מה שאין כן מעשר שלא נהוג בוזה. ה. **בִּפְנֵי** – הם נהגים בין
בפני הבית ובין שלא בפני הבית דהיינו בין בזמן שבית המקדש קיים
ובין לאחר שנחרב, ומעשר אינו נהוג אלא בפני הבית. ו. **בְּחַן** –
ראשית הגז ובכור ניתנים לבחן, מה שאין כן מעשר שככל הבהמה
נאכלה לבעלים.

ועוברות תחת השבט שיכوت בדין מעשר, **פָּרָט לְטַרְפָּה** שנחاتها
רגליה למללה מן הברך **שְׂאִיגָּה עֲזֹבָת** וממנה למדין אף לטריפות
шибולות לילך שאינם חיות במעשר.

הגמר שואלת על רבי שמעון: מודיע לומד גזירה שהוא 'צאן' 'צאן'
emmushar sherasit ha-gezolah la-nehag be-trippah, **וְלִילָּפָ 'צָאן'** 'צָאן' מכבור
she-akav bo naamra vintab 'zaan', ma b'bozr nihag **אֲפִילָו בְּטַרְפָּה** **אֲפִילָו** בטריפה אף
ראשית ha-gezolah **אֲפִילָת**, sheben riasit ha-gezolah **מִסְתְּבָרָא מְפֻעָשָׁר**
תָּוָה לֵיהּ לְמִילָּת, sheben riasit ha-gezolah shiin le-unnin bema dinim: a.
וְכָרִים – שניים שאינם נהגים בזברים דווקא אלא אף בנקבות מה
she-ain ben boker snihag dovak bozor. b. **טְמַאיָּן** – שניים לא נהגים
בבהמות טמאות, ובכור שניהג אף בחמור. ג. **בְּמַרְבוּפִין** – שניים אינם
נהגים אלא בבהמות מרובות ובכור נהוג אף ביחיד. ד. **מְרַחְםָם** –
שניהם אינם קדושים מرحם, שמעשר קדושה רק משעת הפרשתה
ובראשית הגז אין קדושה כלל, מה שאין בן בכור שקדושתו מرحם
אמו. ה. **אֲרָם** – שניים שאינם נהגים באדם ובכור נהוג אף באדם